

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Nagy hasabos petit sorért 75 kr. Nagyot
tepedelmű a többszöri hirdetések alk
szertű, utazásos szor valószínű fel. Bélye
díj minden külön beiktatásért 50 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

Nyitlertől közlemények minden petit sor
50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség
ben az kiadói hivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

...t-kivonat.

...pillanat alatti készítésére, mely a
...bővizű, ajánlom e jónak bizonyult
...készítésére) 16 frt o. é. Készítésére
...és egészséges gyátmányort ke-

...takarítás

...erhető el fe-
...al: ez az italoknak kellemes erőtel-
...nként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre

...rum, szilvapálinka, törköly, fü-
...késítésére földmulthatlan minőségben.

KÁROLY FÜLÖP

...egességek gyára PRÁGABAN.

...nek.) ●●●

14—50.

...tézet!

...HÁLY

...tézete

...tarral szemben.

...közönség elismerő bi-
...hogy a temetkezéshez

...nemű

...es koporsók,

...kivitelben,

...ért

...olid verseny betartása

...helyben, mint vidé-

...zalag felírással — vagy

...hogy a szomorodott

...em ki.

Kiváló tisztelettel:

NKO MIHÁLY.

...mi meghívókat

Debreczen üdvözlő felirata Kossuth Lajoshoz.

Szeretett Nagy Hazánkia!

Magyarország minden hű fia egy érzesben egyesül, pártok viszályán, osztályok érdekén, felekezeti különbségeken túlemelkedik; úgy ünnepli annak a napnak 90 ik évfordulóját, melyen hazájának örök dicsősége született. Nem lehet, nincs ma különbség közöttünk, mikor Ne ked hódolunk, ki egyenlővé tettél mindnyájunkat. Szabadon száll hálánk fohásza a Gondviseléshez, Érted, kinek közszabadságaink kivívásáért legtöbb hálával tartozunk. A nemzeti erő büszke érzése hatja át vérünket, mikor Feléd fordulunk, ki egy világunk megmutattad az ezer esztendő magyar nemzet erejét.

Megilletődéssel borulunk ma le, mind a kik különböző hiteit valljuk az igazságos Istent, az Ő végtelen jósága előtt, hogy nemzeti létünk évezrednek alkonyán a Te áldott élettedben szeretettel példázza a küzdő nemzet életét. A magyarok erős istene Ő, a kit mi imádunk, ki bennünket diadalról diadalra segített, ki hű népet nem hagyta el tengernyi bánatában, ki a Te életteddel igéri nekünk a második ezer év jutalmát.

Te veled együtt lépünk át ez új ezredév határát s ki vezére voltál e hazának a dicsőséges munkában, még örvendezni fogsz velünk a siker boldogságában. A Te nagyságot dőlmagasztal minket kicsinyeket; e napon Hozzád emelkedve kérünk, milliók áhitatos reménye öntsön vigasztalást a Te bánatodba.

Ez a kérés a mi üdvözlő feléd. Sehonnem sem száll hibeved üdvözlő feléd, mint a mi szívünkben, Debreczenből, a magyarság szívéből. Szavakat mi hiába keresnénk a keblünket elfogó érzelmek tolmácsolására, lelkünket kellene látnod, hogy lásd, mit érzünk a Te születésed kilenczven éves forduló napján. Öröm és hála, remény és imádság fonja ma egybe lelkeinket, fölfelebb előttünk a jövő kárpitja, Ne ved sugára beragyogja Magyarország örök életét. A Te példádval diadalmaskodunk az Idő hatalmán és fiuról-fiura száll majd a szent örökség, az isteni bizonyosság, hogy az a

nemzet a melynek Te éltél, meg nem halhat!

Lezegen Előtted kedves Debreczen népének az üdvözlő!

Debreczen, 1892. szeptember 18.

A Kossuth-ünnep rendező-bizottsága:

Elnök: Aelnök:
Vértesei Arnold Márton Endre
a Csokonai-kör elnöke a Dalegyelet elnöke

Jegyző:

Dr. Bakonyi Samu
a Csokonai-kör főtitkára.

Kilenczven év.

Debreczen, szept. 17.

(K. B.) Kossuth Lajos, kit holnap kitörő lelkesedéssel ünnepel Debreczennek összes lakossága, minden tekintetben tüneményes alak. Tüneményes még abban a tekintetben is, hogy a gondviselés jóval hosszabbra nyújtotta életét, mint a mennyi időt az emberi élet véghatárának szoktunk tartani.

Kilenczven év sulya nehezedik vállaira. Kimondani is sok ezen évszámot, melyből csak egy évtized hiányzik, hogy egy egész századot jelentsen. És a mi csodálatos s a miben az Isten kiváló kegyelme nyilvánul: Kossuth — 90 éve daczára is — megőrizte teljes testi és lelki rugékonyságát, alakja nincs megtörve, mint az agastyánoké, agyában nagy eszmék forrnak, hangja még mindig a régi, ugyanaz a csengő hang, mely a zsarnokságot megdöntötte s egy nemzetet küzdelemre lelkesített.

Nem pusztá képzeldősnék, hanem valóságának látszik azon fölfevés, hogy a gondviselés azért adott Kossuthnak ily hosszú életet, hogy megérhesse eszméinek teljes diadalát! A függetlenség eszméje, melyet vérbe fojtottak, föltámadt halottaiból s diadalmenetben járja be a hazát. Lépésről-lépésre, évről-évre hódít ezen eszme s ma már milliók küzdenek törhetetlen akarattal s rendületlen

kitartással a nemzeti függetlenség megvalósításáért.

Kis nemzetek, sokkal veszélyesebb helyzetben, mint mi, ki tudták vívni függetlenségüket; egyedül a magyar nemzet ne lenne erre képes? Kishitőség, kislelkűség lenne földadni a reményt éppen akkor, midőn oly fölemelő példák állanak előttünk, mint a Kossuth Lajosé, ki egész életét ezen eszmének szentelte s most, előhaladott korában is Magyarország függetlenségéért dobog nemes szívé!

Kora ifjúságában állott ezen eszme szolgálatába. Szenvedett érte üldözést, börtönt, de mindez nem tudta ellántorítani. Kezébe vette tollát, melynek hatalmával még magyar toll nem versenyzett, lelket öntött a kétkedőkbe, bátorítá a csüggedőket. Ékes-szólásával elragadta a szíveket s magasztos tettekre buzdítá nemzetét, melyet jobban senki se szeretett ő nála.

Férfi kora delén a nemzet vezére volt. A legnagyobb veszély napjaiban ő kormányozta nemzetét s szervezte a nemzeti ellentállást. Debreczeni működése alatt fejtett ki legnagyobb lelki-erőt s legtöbb munkásságot. A történelem csodálatlalt jegyezte föl, hogy egy magára hagyott nemzet annyi ellenséggel bátran szembezállott s diadalmaskodni tudott. De mindent megfejtett az, hogy Kossuth volt a nemzet vezére!

Midőn a nagy tragoedia a világsi rónán véget ért s Kossuth és nemzetünk legjobbjai bujdosókká lettek, vagy pedig mártyr-halált haltak: Kossuth akkor sem pihent s nem csüggedt el. Bejárta a külföldet s a szabadságszerető népek között szerencsétlen nemzetünk iránt rokonszenvet támasztott. A szabad Amerika, Franciaország és Anglia népei, mint a világszabadság hőseit ünnepelelték Kossuthot s idegen kormányok és államférfiak biztatták, hogy közebe fogják lépni Magyarország érdekében.

Az idegen segély azonban elmaradt

De látom ah!...slantom zokogva pendül Mint ül az ármány gyáva győzedelmet... És egyre omlik a könnyű szememből, Köröttem véres árnyak járnak, kelnek... Itt bujdosóknak elsanyart csapatja, Ott a bitó, itt lánczra vert rabok; Özvegy, ki férjét s magzatát siratja, Ott dült agyával egy élő halott!

De Dánte poklát fel miért idézem?... Egy nemzet égő kintja ott lefestve! S te által érzéd ezt a kint egészen, Feszítve szíved népedért keresztre... Hajótörötten vergődve az árban, Kezet nem nyújt feléd sem föld, sem ég... Kisértetes sötétlő éjszakában Csak honszerelmed mécsvilága ég!...

Kis mécsvilág...de fényét messze szórja, S egy-egy sugárt reánk is átbocsátva: A tetszhalálban népedet megójsa, S a drága fényen éltét visszaváltja... Ismét fölérz...és bilincse tágul... S bár alkut út jogán nem egy kufár: Kigyúl szívében és szent Veszta-lángul, Virraszt felette ez a fényugár!

E fényugár az, mely hozzád vezérel, Kit hontalaná tett a kegyvadászat; Játékot üzve a nemzet szívével, S veled, kit alku meg sosem gyalázhat... Nem kémi jöttünk most, esdvén előttd De visszahozni a hitből neked, Sorsunk bús éjét, a melylyel beszöftted... S velünk van itt lelkében nemzeted!

s Kossuth nem tért vissza hazájába, melyet szabadnak és függetlennek szeretett volna látni. Bánatát s aggályait, melyeket hazája sorsa felett érzett, megírta leveleiben. Itthon így zengett a dal:

— »Megírja ő a levelet,
A ragyogó csillag mellett» —

Ő vosta leveleit mindenki, de a nemzet vezetői, kik nem bírták a Kossuth langellekével és bátorságával, nem hallgattak rá. Megtörtént — Magyarország hátrányára — a kiegyezés s ezzel kettészakadt a Kossuth politikai szereplése. Csendes elvonultságban él azóta Itáliának kék ege alatt. Nézi a hona felé szálló felhőket s üdvözlőket küld általok. Most viszont az egész nemzet Turin felé tekint, milliók ajkán zendül meg a dal:

— »Mi neked fáj, nekünk is fáj...
Könnyünket viselni bajos,
De Istenünk segíteni fog,
Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos!»

Országgyűlés és delegációk. Az országgyűlés mindkét házában szept. 26-án tartandó első ülésén fogják felolvasni a miniszterelnök átiratát, melyben felhívja az országgyűlést, hogy válassza meg az október elsejére összehívott delegáció tagjait. Ő fel-sége a delegációkat október 3-án fogadja, a trónbeszéd még nincs megállapítva. A közös költségvetés 1893. évre négy millió forinttal több kiadást irányoz elő, s többkiadás nagy-részt a technikai csapatok újászervezésére fordítják. Wekerle pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést okt. 4-én fogja a képviselő-házban benyújtani expozé kíséretében. A képviselőház a delegációk ülése alatt nem fog érdemleges tárgyalásokba bocsátkozni, ellenben a pénzügyi bizottság ez idő alatt elintézi a költségvetést. November közepe előtt aligha lesz érdemleges ülése a képviselőháznak.

BELFÖLD.

Lukácsint elcsapták. Szinte bihetetlenül örvendetes hírt jelent a »Nagyszébeni Tribuna.« Ugyanis azt írja, hogy Lukácsint, a hírhedt laczalusi oláh papot azzal az ürügy-gyel, hogy politikájával megakadályozza egy-házi működését, állásától felfüggesztették.

Velünk van és szívének dobbanása: Egy dobbanás; imája: egy imádság... Napod fényét, hogy tündökölni lássa... Kérdelmidért míg el nem jó a váltás... Mert győzni kell, mert győzni fog az eszme. Nagy lelked, szent magul mit elvetett, S mit annyi könnyű, s annyi vér fereszte... E hitet hozzuk im' ma teneked!

Hosszú, hosszú volt a borongó éjjel, És lomha szárnynyal ül ma is felettünk! S küzködvé benne sok tenger veszélylyel. Az öserényből oly sokat feleltünk... De nem feleltük el neved, s az eszmét. Melyért e hosszú életet áldozád... Hittük, s ma látjuk: hogy jövője lesz még... Zalog: ma tégd ünnepöl hazád!

Nagy hontalan!... s mégis egy honnak öre... Nagyszámúzótt!...smégis egy nemzet atyja! Majd hogyha feljutsz a »Nébó« tetőre: Lásd népedet: vetésid, mint aratja!... Munkálva földét egy szabad hazának, Függetlenül és büszke dőlcegen... És a mit láttál itt: folytassa álmad, Nevedet őrző sok, sok ezreden!...

Illyés Bálint.

A Kossuth-nóta.

Egy dal, a mely seregeket teremtett! Csodálatos hatása volt e dalnak. — Nem volt abban pedig oly szenvedélyes hang, mint a francziák csatadalában, mely a zsarnokság véres lobogója ellen védelemre hívta föl a francziákat, — nincsenek is oly megrázó, oly lelkesítő akkordjai, mint a Rakóczi-indulónak,

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

KOSSUTH

kilenczvenedik születésnapján.

Nagy eszme: melyért milliók lángolnak... Nagy szív: mely egy világot rejt magában... Jellem: a melyen nincs salakja pornak... Erő: mely szirtként áll a zajgó árban: Gyarlók, kicsinyek, im elődbe jöttünk, Hogy lássuk önszemünkkel a nagyot; Ki felmagaslik, mint czédrus fölöttünk, S vezércsillagként hívóan ragyog!...

Kilenczven év: percz az örök időben; De ezredét jelöl az neveddel... Ne mondd, ne mondd: Napod hogy lemenőben, Hitünket ön-önhiteddel ne vedd el! Napod örök fény áramló forrása, Mely átözönlí szülőföldedet... Mit alkotál: egy ezred alkotása, S egy nemzet feltett drága kincse lett!

Kilenczven év... egy Csiborasszó orma; Te büszke fővef nézhetsz vissza róla... A tetteket számlálva sorról sorra, Mik napjaidhoz felvannak hűn róva... Mit végezel? nem kérhdted hiába' Miként körülled sok, sok ezeren... Fölrva vagy az alkotók sorába; Mit végezel: az egy történelem!

Történelem... a melynek minden szála, Belőled indul, s hozzád tér meg újra... Történelem, melynek minden sorára, Méltán zendülhet fel a lantnak húrja... Fényes betűkkel írva minden lapja Ez életkönyvnek; rá a félvilág Lelkét irigylő bámulat ragadja, Fényét pazar kezekkel szórva rád.

Ah látom ott az alvó nemzedéket, Mely fényes múltját s önmagát felede, S a sülyedésnek örvényébe lépett, S az altató hab elcsapott felette... Látom, midőn nagy lelked lángszavával Életre kelted...s im' az árva nép, Mint láncza tépést sas, magasra szárnyal, S a szabad népek nagy sorába lép...

Látom, midőn féltett kincsére törve, Gaz érdek, ármány tépi, fojtogatja, S mint vasgyűrű szorítja durva körbe, Testvér népeknek áruló fajtatja: Mint kél fel a nép, egy varázs igére, S mint szórja szét, tiporva ellenét... S dicsőségével fel az égig érve, Hős lelke fényt évszázadokra vét.

Dicső napok!... szemünket úgy vakítják Kicsinyes korból nézve rájuk vissza... Ki érti meg ma e napoknak titkát, Ha lelkesülés lángborát nem issza?... Felistenekről szól ott rege, ének, Utódok ajkán, a mely szárnyra kél, S babért füz egyre a hősök nevének... Tied ebből is a legszebb levél!

Az 1891. évi zárszámadások. Budapest, szept. 14. Az 1891. évi állami zárszámadás szerint a felesleg 30.521.959 frt. Minthogy az előirányzat szerint 8.097.608 frt deficit volt, az eredmény az előirányzattal szemben 38.619.567 frttal kedvezőbb. Ugy a közvetlen, mint a közvetett adók általában magasabb jövedelmet hajtottak.

Az új államtitkárok. Az elhunyt Lukács György belügyi államtitkár helyére Bezerédi Viktor belügyi min. tanácsos, a képviselőház volt háznapja van kiszemelve s helyére miniszteri tanácsossá Dárdai Sándor volt országgyűlési képviselőt nevezik ki. — Kereskedelmi államtitkárra, mint most már a bécsi „N. Fr. Presse” budapesti híre is megerősíti, Reiszig Edé békésvármegyei főispán van kiszemelve. E kinevezést legközelebb már a hivatalos lap is közzé fogja tenni.

KÜLFÖLD.

A román trónörökös eljegyzése. London, szept. 15. A román trónörökösnek Mary, edinburghi hercegnővel való eljegyzése, mint most már végleg meg van alapítva, jan. elején történi meg Angliában.

Az új orosz miniszterek. Pétervár, szept. 15. A hivatalos lap közteszi Wisnegradski pénzügyminiszter elboacsátását és Witte kinevezését pénzügyminiszterre, valamint Krivosin kinevezését közlekedési miniszterre.

A portugál republikánusok. Lizabon, szept. 15. — Oportóból érkezett hírek szerint az ottani republikánusok kik egy Spanyolországban kitörő forradalmi mozgalomra számítanak, elhatározták, hogy azt támogatják. Négy embert ily irányú üzenelmekért elfogtak. Együttal felhatalmazást kért a rendőrség, hogy az idegen bűjtogatókat kiutasíthassa.

Kossuth és Hajduvármegye.

— Üdvözölj irat Kossuthhoz. —

Szinyay Gyula megyei bizottsági tag Hajduvármegye őszi közgyűlésére a következő indítványt terjesztette be:

Tekintetes Bizottsági közgyűlés!

Tíz év előtt, születésének 80-ik évfordulója alkalmából, Kossuth Lajost, a magyar történelem e nagy alakját, Hajduvármegye közönsége — a megye akkori érdeműs főjegyzőjének remek tollából — a tiszteletnek, a ragaszkodásnak meleg hangján üdvözölte.

Az isteni gondviselés különös kegyelme megadta azt az örömet, hogy szeretett hazánk nagy fia, nemzetünknek az egész világ előtt büszkesége, kitűnő testi erőben és összes szellemi tehetségének fogatkozás nélküli birtokában, megírta az újabb decenniumot, nekünk pedig alkalmunk nyílt a magyar nemzet millió felszabadítójának, a népszabadság megteremtőjének, a parlamentaris magyar alkotmány alapvetőjének, az 1848-iki törvényekben lefektetett örökös vívmányok kiközösítőjének, a tíz év fordultával újabb bemutatni a tiszteletnek és ragaszkodásnak kifejezéseként.

Kossuthot — a szellemi örömet — ki előtt tisztelettel hajlik meg az egész világ, — születése 90-ik évfordulója alkalmával, politikai pártkülönbség nélkül ünneplni az egész nemzet-tisztelettel indítványozom, hogy Hajduvármegye, az ország legmagyarabb megyéje, a legnagyobb elő magyar, Kossuth Lajost, születése 90-ik évfordulója — a megye őszi rendes közgyűléséből — felirattal üdvözölje.

Szinyay Gyula
megyei bizottsági tag.

A fenti indítvány még tegnap beadatott illetékes helyre, így a f. hó 26-án tartandó őszi közgyűlés tárgysorozatába fölvetetik. Nem kétkedünk benne, hogy ezen indítványt Hajduvármegye közgyűlése egyhangulag elfogadja, — hiszen annyit, hogy Kossuth üdvözöltessek, még — Nagyvárád is megtett!

nem harsog, mint a vihar, nincs is himnusz-szerű, templomi hangja: egyszerű dal az egész — és mégis vonzott, mégis lelkesített, mégis csatára hívott!

Palotákban és kunyhókban zengtek s a honvédek ezrével termettek e nótá dallamára:

Kossuth Lajos azt üzenette:
Elfogyott a regementje, —
Ha még egyszer azt üzeni:
Mindnyájunknak el kell menni!
Eljen a haza!

A hívó szóra öregek és ifjak el is mentek véres csatamezőkre, hol a halál tartotta aratását. — Nem kellett kényseríteni senkit: ment mindenki önként. Azok voltak az igazi önkéntesek! Gyermeki szeretettel csüggtek ez ország kormányzóján, kit nem a hatalom birtokosának, hanem édesapjoknak tekintettek, kit szívők egész hevével szerettek. A forró szeretet hangján dalolta a honvéd:

Kossuth Lajos édes apám,
Felesége édes anyám,
Én vagyok az igaz fia:
Magyarország katonája!
Eljen a haza!

Tehát egészen sajnátságos, a szeretetből fakadó bizalmas viszony uralkodott az ország kormányzója és a hadsereg tagjai közt. Ez a rendíthetetlen bizalom tette a magyar nemzet minden ellentállásra képessé, a honvéd-sereget győzhetetlenné. Midőn a honvéd arczát

A kolera.

Bécs, szept. 15. A norvég kormány a kolera-veszély miatt tiltotta a rongyok, viselt ruhák, használt agyéműek és hasonló nemű tárgyak, valamint a gyümölcs és főzelékeműek bevitelét. A román kormány a kolera-veszély miatt tiltotta a használt és ki nem mosott fehér- és agyéműek, viselt ruhák, mindenemű öcska szövetek és szövétrészek és papír hulladékok bevitelét.

Hamburg, szept. 15. A schleswigi kerületi elnök Altonát járványmentesnek jelentette ki, mivel a kolera ott már nem lép fel járványosan.

Hamburg, szept. 15. — Tegnap 283 megbetegedést és 108 halálesetet jelentettek be. Ebből a tegnapi napra 204 megbetegedés és 84 haláleset esik, a többi utólagos jelentés az előző napokban előfordult esetekről. Elszállítottak 157 beteget és 53 halottat. A kórház igazgatósága hivatalosan konstatálja a kolera csökkenését.

Antwerpen, szept. 15. Itt a kolera-járvány terjedése nem észlelhető.

Brüsszel, szept. 15. Molenbeck külvárosban 3 kolera eset fordult elő, melyek közül az egyik halálos kimenetű volt. A st. pierri kórházban szintén fordult elő koleraszerű megbetegedés.

Páris, szept. 15. Tegnap Párisban és környéken 45 megbetegedés és 11 haláleset fordult elő kolera következtében. — Ruenben tegnap 13 ember betegedett meg kolera-ban. Haláleset nem fordult elő. Havreben tegnap 13 megbetegedést és 2 halálesetet jelentettek be.

Határidő-naptár.

Szept. 15–17. Lelkészképességi vizsgák.
Szept. 18. Kossuth 90-ik születésnapjának megünneplése.
Szept. 18. A termény és áruaktár r. társaság közgyűlése.
Szept. 26. Hajduvármegye közgyűlése.
Szept. 29. Városi közgyűlés.
Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tisztii állásokra.

Ujdonságok.

Kossuth-ünnep Debreczenben.

Az ünnepély teljes programja a következő:

ELSŐ RÉSZ.

A) Szeptember 18-án vasárnap reggel 6 órakor Ébr. szót, zenekarral.

B) Ugyanakkor délután 3¹/₂ órakor gyülekezés a városháza udvarán testületi zászlokkal.

C) Délután 4 órakor kivonulás a Nagyerdőre, zenekarral zászlok alatt.

D) Délután 5 órakor, népünnepe a nagyerdei korcsolyapályateren Rác Károly népzenekarának közreműködésével.

1. Nemzeti Zászló, Habertől énekli a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyletének dalköre.

2. Diszternázás a debreczeni tornaegylet által.

3. Alkalmi költemény, írta és szavalja Jánossy Zoltán esk. felügyelő.

4. Diszternázás folytatása.

5. Rákóczi-induló. Előadják: a debreczeni daleylet, a főiskolai énekkar, a debreczeni kereskedő ifjak önképző-egyletének dalköre, a munkás daleylet és Rác Károly népzene-kara.

Jegyzet. Mindazoknak, a kik a nagyerdőre ez alkalommal belépnek, a Kossuth-alap növelésére 10 kros belépti-jegyet kell váltaniok.

künt a táborban zimankós őszi eső csapta, nem gondolt az időjárás viszontagságára, hanem lelkesen énekelte:

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány espp esik rája:
Annjaj áldás szálljon rája:
Ejen a haza!

Mindig és mindenütt megnyilatkozott az öszinte szeretet Kossuth iránt, ő volt a nemzet szemefénye, rajta csüggött minden szem, az ő szavát leste minden ajak. Tudták, hogy nála nélkül diestenül bukott volna el a nemzet, az ő egyénisége volt az a szirt, melyen a zarnokosság hatalmas megtört.

Nagy emberekben nem volt pedig akkor hiány. Voltak nagy szónokok, önfeláldozó, — lánnglekü hazafiak nagy számmal, — voltak diadalmas, koszorús hadvezérek: de mindenki felett kimagaslott Kossuth. Ő volt a nemzet reménye, politikai törekvéseinek megtestesülése. A többi nagyok neveit is dalba szőtte a nép, de mig ezek a dalok feledésbe merültek: addig a Kossuth-nótát még ma is tudják mindenki, öreg, ifjú és gyermek.

Hol termett e dal, ki volt a szerzője? Ki tudná megmondani! Legelőször Czeglédén hangzott föl, midőn a Kossuth által föllekesített czeglédi nép táborba szállott. — Az után terjedt s pár nap alatt bejárta az egész országot. Mindenki dalolta, mindenki érezte, hogy

MÁSODIK RÉSZ.

Este 7 órakor a nagyerdei vígadóban az ünnepség folytatása a következő műsor szerint:

1. Szózat, előadják a debreczeni daleylet, a főiskolai énekkar, a kereskedő ifjak önképző-társulatának dalköre és a munkás daleylet.

2. Alkalmi beszéd, Vértesi Arnoldtól.

3. Bucsu, Riegertől, előadja a debreczeni daleylet.

4. Tavasz elmúlt, Lányi Ernőtől, előadja a debreczeni daleylet.

5. Ünnepi költemény, írta és szavalja Szabolcska Mihály.

6. Hymnus, előadják a debreczeni daleylet, a főiskolai énekkar, a kereskedő ifjak önképző társulatának dalköre és a munkás daleylet.

7. Kossuth-induló, előadja Rác Károly zenekara.

Jegyzet. Mindazok, kik az ünnepély ezen folytatásában részt vesznek s a vígadó terrasséjára lépnek, 40 krajczáros belépti-díjat kötelesek váltani ugyancsak a Kossuth-alap növelésére.

Az ünnepélyt közös vacsora, ezt táncmulatság követi, melynek kezdete pont 10 órakor leend.

Debreczen, 1892. szept. 7.

A rendező bizottság.

* **Turinba!** Szinyay Gyula országgyűlési képviselő, lapunk főszerkesztője, mint az orsz. függetlenségi és 48-as párt küldöttségének tagja, tegnap este Turinba utazott.

* **Illyés Balint** orsz. gyűl. képviselő, ki szintén elutazott Turinba, gyönyörű odát irt Kossuth 90-ik születés napjára. Ezen oda egy diszpeldányát a költő személyesen nyujtja át Kossuthnak. Szerző szíveséből lapunk mai ünnepi számában közöljük a magas szárnyalású odát.

* **Kossuth és Budapest.** A főváros, hazánk szíve, szerdai közgyűlésen diszpolgára választotta Kossuth Lajost. A nagyvárad szívesen határozat után főemelő a főváros példája. Az indítványt Preyer Hugó bizottsági tag tette, de Rath Károly főpolgármester szerte volna azt levétetni a napi rendről. 100 szóval 68 ellenében azonban a tárgyalás mellett nyilatkozott a közgyűlés s tulajnyoma többséggel el is fogadta az indítványt. Elhatározták azt is, hogy a hatvani-utczát Kossuth-utczának fogják elnevezni. A határozat nagy lelkesedést, Ráth Károly főpolgármester magaviselete pedig nagy elkeseredést keltett. Az ifjuság ma csak zenevel tisztele me a főpolgármester urat, ki állásáról már le is köszönt. Ennél okosabbat nem tehetett!

* **A függetlenségi kör a Kossuth ünnepélyen** zászlo alatt testületileg fog részt venni. Erre vonatkozólag vettek a következő sorokat: Felhívás. Felkérem a függetlenségi kör összes tagjait, hogy Kossuth Lajos 90-ik születés napjának megünneplése végett f. hó 18-án vasárnap d. u. fel három órakor a kör helyiségében teljes számmal megjelenjen szíveskedjenek, a honnan is a kör tagjai zászlo alatt vonulnak az általános gyülekezési helyre a városháza udvarára. Debreczen, 1892. szept. 14. Dr. Kocsár Gábor, a függetlenségi kör főjegyzője.

* **Uj királyi ügyész.** Dr. Kuszka Miklós budapesti kir. ügyész, ki nem régen vált meg Debreczentől, közelebb kassai kir. ügyészszé fog kinevezeteni.

* **Debreczen tanügye.** czim alatt Dr. Kardos Albert főreáliskolai tanár avatott tollából egy kis füzet hagyta el a sajtót, mely — az értesítők alapján ismerteti az ev. ref. főgymnázium, a kath. algymnázium, az állami főreáliskola az ev. ref. felsőbb leányiskola és az ev. ref. tanító-képző intézet mult iskolai évi

mindnyájunknak el kell menni! Nem volt ebben parancsszó, elég volt Kossuth-tól annyi üzenet, hogy elfogyott a regementje: támadt az elhullott hősök helyett újabb hős csapat!

Most is, ha a magyart harcra akarják tüzelni, a Rákóczi-indulóval és a Kossuth-nótával lelkesítik. Boszniában is ezt a nótát huzzák a cs. és kir. katonabandák, — pedig akkor Kossuth egészen másféleképpen üzent, de hát e dal, mely a magyar nép szívéből fakadt, — olyan, hogy lelkesítő hatása alól a magyar ember semmi körülmények közt nem vonhatja ki magát.

De nemcsak a magyar, hanem hazánknek más ajku lakói is megértik és átérzik e dalt. Midőn a krivoscsijei lázadás leverésére vittek egy töt ezredet, a töt bakák, mig a vasúthoz kivonultak, a Kossuth-nótát dalolták — tótul. Hallottam e dalt hazai svaboktól is — némétül. Ok is lelkesedtek rajta s éltették a nagy bujosdót!

Fél század óta zeng ez a dal s fog zengetni még akkor is, ha Kossuth végálmra hunyja le szemeit. Mert a magyar nép nem fogja elhinni a Kossuth halálát, mint a hogy nem hitte el a Rákócziét. Elni fog ő mindig örökké a magyar szívében s magyar dalban, a jövő századok nemzedékei is áldani fogják az ő nagy nevét!

K. B.

állapotát. A füzet ára 10 kr. A második füzetben a debreczeni népisokolákat szándékozik szerző ismertetni.

* **Sajtópör a 'Vulturul' ellen** a debreczeni kir. főjegyzőség a Nagyváradon megjelenő 'Vulturul' czimű román élczlap szerkesztője, Ardelean Jusztin joghatalmú ellen a sajtótügyi eljárást megindította. A nagyvárad kir. ügyészseget is utasítottak, hogy az eljárást haladéktalanul indítsa meg és jelentést tegyen kiküldésére iránt.

* **Lovassy László emléke.** A boldogult szabadsághős, Lovassy László emléke megörökítéséről gondoskodnak Nagyszalontán. Díszes siremléket állítanak hullt porai fölé és arra emlékvetsert vésnek. Illyés Balint orsz. képviselőt és jeles költőt táviratilag kérték föl, hogy vassy László sírkővére költeményt írjon. A költő azonnal eleget tett a kívánságnak s a következő sírverset küldte el Nagyszalontára:

Lovassy László sírkővére.

Egy szebb jövőnek hajnalfényé voltál...
Lángolva szíved, mint az égó oltár
Eszmédiért... s réád láncot verének,
S elhalalttja lettél börtönének.
De él az eszmény, lelked megragadta,
Sírodra felsűt a szabadság napja.

Az elhunyt hazafi sírkövet ez a vers őriz meg emlékét az utókorok.

* **Forgácsok az aradi kilenc akasztófából.** A kolozsvári orsz. ereklje muzeum ritka és a kegyeletel ebrentartó tárgyait kepezik azok a forgácsok, a melyeket a boldog emlékü ezredes Teleki Sándor gr. az aradi vértanúk akasztófaiból a szomorú napon metszett le és kegyelettel őrzött halála napjáig. A forgácsok közül az egyik súlya 35 gr. hosszúsága 10 cm. A másodike 12 gr. hosszúsága 11 cm. A harmadike 4 gr. hosszúság 9 cm. 4 m. m. A negyediké 6 gr. hosszúság 9.7 cm. A hatodiké 3 gr. 10.4 cm. A hetediké 8 gr. 9 cm. hosszúság. A nyolczadike 3 gr. 6 cm. 6 m. m. A kilencediké 3 gr. 8 cm. hosszúság. Az akasztófalenyőfából voltak készítve. Az aradi bitófaiból csak az kolozsvári orsz. ereklje muzeum birtokában vannak forgácsok. A muzeum ezeket úgy szekrenyben nagy gondnal helyezte el a közönség szemléletére.

* **Tanítókgyűlése.** Az alsószabócsi hajduvidéki ref. tanító egylet az évi rendes közgyűlést f. hó 22-én d. előtt 8 órakor kezdődőleg H. Szoboszlon tartja, melyre ez egylet tagjait s a népoktatásúgy barátait az uton is van szerencsem tisztelettel meghívni. E gyűlés főbb tárgyai: 1. Tisztségelők beszámolója. 2. Mily terjedelemben tanítandó a népisokolában az elméleti nyelvtan s miként lehetne népis. nyelvtanításunkba összhangzatot létesíteni. Vitatétel. Előadó: Léyay Imre. 3. Tanulmány az irvaolvasás tanításáról. Felolvassa Váradi Lajos. 4. Az isk. fejeelmi gyakorlásának módja és eszközei. Vitatétel. Előadó: Dobó Sándor. 5. Az álló vagy fekvő írás tanításának és népisokolainkban s mi előnye van egyiknek a másik felett? Értekezés. Bán Gézátol. H. Hadház 1892 szept. 14. S i m o n Károly elnök.

* **A földesi uzorás.** Száz meg száz szorgalmas földmives családot fosztott meg mindentől Weinberger Mihály Uzorás, mig vég-re 22 ember panaszára burokra került a jómá-dár. Hajduemegye Shylokja a vizsgálat során egy Szomorák László nevű bírósági irnokt is magával rántott a bajba. Ellopatta vele a vizsgáló bíró fiókjából azokat az »üzleti« könyveket, a melyeket tőle lefogaltak, s a melyek a vád legfontosabb bizonyítékai voltak. E miatt aztán mindketten vizsgálati fogságba kerültek s ott töltöttek pár hónapot. A debreczeni törvénysek Weinberger Mihályt uzoravéséget másfél évi fogházra, Szomorákyt pedig fél évi fogházra ítélte, a mit a tabla azzal a változással hagyott helyben, hogy az uőbbinak büntetését 9 hónapra emelte fel. A kir. ügyészszeg és Eötvös Károly védő felebbezése következtében a bűnpör a kuria elé került, a melynek II. büntető tanácsában Stern Ferencz kuriai bíró teljes két napon át ismertette mint előadó a bűnpört. Csütörtökön hirdették ki a legfőbb bíróság ítéletét, a mely Weinbergerre nyolcz hónapi, Szomorákra pedig hat hónapi fogházat szab úgy, hogy abba 3—3 hónapot beszámítanak nekik a vizsgálati fogságból.

* **A h.-bösszörményi sikkasztás.** A h.-bösszörményi takarékpénztári sikkasztás ügyében a vizsgálat még mindig folyik. Az e hó 11-ki városi közgyűlésen a pénzár új igazgatója Kovács Sándor, továbbá a vizsgálat teljesítését megbízott Uzonyi Péter bejelentette, hogy a betéteknél 17,629 frt 5 krsban mutatkozó hiányból 13,747 frt 76 kr. elsikkasztottinak megállapítva. A betétekre a vizsgálat szept. 13-án befejeztetett. Szept. 15-én a váltóknál előforduló sikkasztások vizsgálására került a sor. E czimben egylőre 38 ezer ft sikkasztást mutat a leltár. Kovács Endre, le-tartóztatott könyvvezető, 1882. okt. 1-én lett megválasztva, a mikor Karap Antal volt az igazgató. — Az ő idejében a vizsgálat szerint Kovács nem sikkasztott. A sikkasztást 1885-ben kezdte s folytatta 1890. decz. 27-ig, a mely idő alatt U. S z a b s Mihály és Magi János voltak az igazgatók. 1890. deczemberben igazgatót ismét Karap Antal lett. Ettől kezdve sikkasztás nincs. A 11-iki közgyűlésen a vizsgálat vezetői, illetőleg az igazgatóság követelte, hogy intézkedés tetsessék az elsikkasztott ösz-szeg biztosítására, de a mi megfoghatatlan, a polgármester felszólalására az intézkedés

Van szerencsém szab. kir. Debreczen város és vidéke tisztelt gyár- és malomtulajdonosainak, gép- és fémiparosainak, építészeinek és közönségének becses tudomására hozni, miszerint helyben,

péterfiai külvároson, hadházi utczában

egy kellően felszerelt, korszerű

VASÖNTŐDÉT

állítottam fel, melynek üzemét **PAKSZA ENDRE** ur szakszerű művezetése mellett mai nappal meg is kezdettem. Amennyiben ezen vállalattal nagy és haladó városunk, valamint környékének egy érezhető hiányát törekszem pótolni, s mai berendezéssel is — melyet a fémöntő-ipar minden ágára kiterjeszteni szándéksom — a közönségesebb szükségleteknek, mint: **gép- és épületrészek, csatorna- és vízvezetési tárgyak, név-, utca- és házzámjelzők, vaslépcsők, rostélyzatok, sirkéritések, kút- és gyáruzem kellekek stb.** előállítására képes vagyok — reménykedve várom és kérem a bizton kiérdemlendő bizalmat és pártfogást

szolgálatkész tisztelettel

JULOW LAJOS.

Debreczen, 1892. szeptember 17.

(376.)

Kiadó föld.

A szoboszlói földön a debreczeni határ mellett, a debreczeni utfélen 78 köblös katasztrális hold föld több évre kiadó. — A venni szándékozók Cseke Jánost keressék meg iránta (vasút-utca 50 sz. H.-Szoboszlón.)

(372.)

2—3.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni »Margit«-fürdő intézetnél a folyó évi szeptember hó folyamán a

kertész állás

betöltendő, pályázhat minden disz- és konyha-kertészben jártas kertész, a ki e minőségben már szolgált és azt kellő bizonyítványokkal igazolni képes.

Évi fizetés készpénzben 350 frt.

Lakás: egy szoba, konyha és kamrából.

Fűtő anyag és a bevételből 10%, mint jutalék.

Jelentkezheti a »Margit«-fürdő irodájában, szeptember hó végéig.

(351.)

4—?

LEGNAGYOBB

AGYAG- ÉS PORCELLÁN-RAKTÁR

a világhírű

Budweisi Gyártmányban

LEGOLCSOBB ÁRAK MELLETT

TÓTH GYULA

VAS NAGYKERESKEDŐNÉL,

DEBRECZEN,

a városháza sarkán.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ugyanitt megrendelhető a „KALIGRAF”

amerikai írógép

intézeteknek, nagykereskedőknek,

gyenge szeműeknek,

fogyatékos kezűeknek

legszebb és leggyorsabb írórendszer.

(6.)

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek sajnos — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényességét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és a melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül **tiszta borból készült** s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállításon **az aranyérmes díszoklevéllel** nyerte el s a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntésekben részesült.

Központi iroda: **BUDAPEST, VI., Külső váci-út 23. sz.**

(360)

2—5

Az elismert legjobb francia-

„LE GLORIA”

JOSEPH BARDOU & FILS-től

PERPIGNAN—PÁRISBAN.

cigaretta papir

60 aranyérem.

16 díszoklevél.

20 oklevél „Hors Concours”

(375.)

1—20.

A „LE GLORIA” szivarka papir minden eddig létező szivarka-papirt finomságra és minőségre nézve **feltétlenül fölülmul.**

A „LE GLORIA” szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes könyvecske a **JOSEPH BARDOU & FILS** céggel van ellátva.

A „LE GLORIA” szivarka-papir úgy sima, mint csipkézett (perfore) széllal kapható.

A „LE GLORIA” eddig elérhetetlen legfinomabb minőségű hüvelyekben is kapható.

A „LE GLORIA” szivarka-papir és hüvely minden norinbergi és papir-nagykereskedésben, valamint minden tőzsdében kapható.

Székrekedést, nehézemésztést

megszüntet a **Liebe-féle Sagrada-bor (J. LIEBE PÁL Drezda.)** Ezen izletes esszencia szabályozza a bélrészek megzavart tevékenységét. Ez nem a közönséges hashajtószerek fokán áll, mint a rhubarbara, szenna, tamarinda és más drasztikus szerek; ez az emésztést **nem zavarja**, hanem **elősegíti**, sem **fájdalmat nem okoz**, sem **különös életrendet nem követel** és az adag mindegyre kisebbíthető. **Magasabb életkorban**, a testi tevékenység kezdődő **lanyhulásánál**, nélkülözhetetlen, — különben minden életkorban ajánlatos.

Eredetiben kapható: **ROTSCHNECK V. EMIL** gyógyszerárban Debreczenben. (138.)